

Vec C-930/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

20. december 2019

Vnútroštátny súd:

Conseil du Contentieux des étrangers

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

13. december 2019

Žalobca:

X

Žalovaný:

État belge

PRACOVNÝ DOKUMENT

1. Predmet sporu a priebeh konania

- 1 Pán X, alžírsky štátny príslušník, sa 26. septembra 2010 v Alžíri (Alžírsko) oženil s pani S.K., francúzskou štátnou príslušníčkou. Dňa 22. februára 2012 prišiel na územie Belgicka, aby nasledoval svoju manželku, ktorá bola oprávnená zdržiavať sa v Belgicku. Pánovi X bol vydaný pobytový preukaz rodinného príslušníka občana Európskej únie.
- 2 Manželia X a S.K. majú jedno dieťa.
- 3 Po takmer piatich rokoch manželstva a dvoch rokoch spolužitia v Belgicku bol pán X, obeť násilia zo strany manželky (urážky, fyzické útoky a vyhružky zabitím), nútený opustiť spoločnú domácnosť. Pán X sa odsťahoval na inú adresu, než je adresa bydliska jeho manželky a dcéry, 22. mája 2015. K obnove spolužitia manželov odvtedy nedošlo. Od 10. septembra 2015 býva pani S.K. spolu s ich dieťaťom vo Francúzsku.
- 4 Žalovaný 14. decembra 2017 zrušil pánovi X právo na pobyt. Uviedol, že pán X sa celkom isto nachádzal v „mimoriadne zložitej situácii“ (násilie v manželstve). Poznamenal však, že pán X nepreukázal, že má vlastné prostriedky na živobytie, aby už nebol závislý od sociálnej pomoci, ako to vyžaduje belgická práva úprava.
- 5 Dňa 26. januára 2018 pán X podal na Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) žalobu o neplatnosť rozhodnutia o zrušení predmetného povolenia na pobyt.

2. Dotknuté ustanovenia práva Únie

Charta základných práv Európskej únie

- 6 Článok 20 stanovuje:

„Rovnosť pred zákonom

Pred zákonom sú si všetci rovní.“

- 7 Článok 21 stanovuje:

„Nediskriminácia

1. Zakazuje sa akákoľvek diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti

k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

2. V rozsahu pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, je zakázaná akákoľvek diskriminácia z dôvodu štátnej príslušnosti.“

Smernica Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny

8 Článok 15 stanovuje:

„1. Najneskôr po piatich rokoch pobytu a za predpokladu, že rodinnému príslušníkovi ešte nebolo udelené povolenie na pobyt z iných dôvodov ako zlúčenie rodiny, manželský partner alebo nezosobášený partner a dieťa, ktoré dosiahlo plnoletosť, má na základe žiadosti, ak sa vyžaduje, nárok na samostatné povolenie na pobyt, nezávisle od povolenia na pobyt garanta.

Členské štáty môžu obmedziť udelenie povolenia na pobyt uvedeného v prvom pododseku manželskému partnerovi alebo nezosobášenému partnerovi v prípade rozpadu rodinného vzťahu.

2. Členské štáty môžu vydať samostatné povolenie na pobyt dospelým deťom a príbuzným v priamej vzostupnej línii, na ktorých sa vzťahuje článok 4 ods. [2].

3. V prípade ovdovenia, rozvodu, odluky alebo úmrtia prvostupňových príbuzných v priamej vzostupnej alebo zostupnej línii je možné vydať samostatné povolenie na pobyt na základe žiadosti, ak sa vyžaduje, osobám, ktoré vstúpili na základe zlúčenia rodiny. Členské štáty vydajú ustanovenia na zabezpečenie udelenia samostatného povolenia na pobyt v prípade mimoriadne zložitých okolností.

4. Podmienky týkajúce sa udelenia a doby platnosti samostatného povolenia na pobyt sú ustanovené vnútroštátnym právom.“

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS

9 Článok 13 stanovuje:

„Zachovanie práva pobytu rodinných príslušníkov v prípade rozvodu, anulovania manželstva alebo ukončenia registrovaného partnerstva

1. ...

2. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, rozvod, anulovanie manželstva alebo ukončenie jeho registrovaného partnerstva, ako je uvedené v bode 2b článku

2, nevedie k strate práva pobytu rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak:

...

c) je to oprávnené mimoriadne ťažkými okolnosťami, ako napríklad obeť domáceho násillia v čase, keď manželstvo alebo registrované partnerstvo trvalo; alebo

...

Pred získaním práva trvalého pobytu právo pobytu daných osôb naďalej podlieha požiadavke, že musia byť schopné dokázať, že sú pracovníkmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, alebo že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a že majú komplexné krytie nemocenského poistenia v hostiteľskom členskom štáte, alebo že sú príslušníkmi rodiny, už založenej v hostiteľskom členskom štáte, osoby spĺňajúcej tieto požiadavky. ...“

3. Tvrdenia účastníkov konania

3.1. X

- 10 Pán X namieta, že sa s ním ako s manželským partnerom štátneho príslušníka Únie zaobchádza rozdielne v porovnaní s manželským partnerom štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má neobmedzené právo na pobyt, najmä vzhľadom na to, že jeho manželské spolužitie skončilo v dôsledku domáceho násillia.
- 11 Zachovanie jeho práva na pobyt totiž v podstate podlieha podmienke, že musí pracovať alebo mať dostatočné zdroje, zatiaľ čo na manželského partnera štátneho príslušníka tretej krajiny sa takáto podmienka nevzťahuje.
- 12 Pán X tvrdí, že takáto diskriminácia odporuje najmä článkom 20 a 21 Charty.

3.2. Žalovaný

- 13 V prejednávanej veci žalobca nepreukázal, v čom je jeho situácia (ako rodinného príslušníka občana Európskej únie) porovnateľná so situáciou rodinného príslušníka občana, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny a má neobmedzené právo na pobyt.
- 14 Situáciu občanov Únie nemožno považovať za porovnateľnú so situáciou štátnych príslušníkov tretej krajiny. To isté sa týka situácie ich bývalých rodinných príslušníkov.

- 15 Aj za predpokladu, že by porovnávané kategórie rodinných príslušníkov boli podobné, čo však nie je tento prípad, rozdielne zaobchádzanie uvádzané žalobcom sa zakladá na objektívnom kritériu a nemožno ho považovať za neprimerané.
- 16 Napadnutým zákonným ustanovením, ktorým sa ustanovuje požiadavka mať zdroje, sa totiž do vnútroštátneho práva preberajú ustanovenia smernice 2004/38, a najmä jej článok 13.
- 17 Pokiaľ ide navyše o zásadu nediskriminácie zakotvenú v článku 21 Charty, odsek 2 tohto článku zodpovedá článku 18 ods. 1 ZFEÚ (pôvodný článok 12 ZES) (pozri vysvetlenia týkajúce sa Charty základných práv [Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 2]). Súdny dvor však rozhodol, že „toto ustanovenie... sa nemôže uplatniť v prípade prípadného rozdielneho zaobchádzania medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov a štátnymi príslušníkmi tretích krajín“ (rozsudok zo 4. júna 2009, Vatsouras a Koupatantze, C-22/08 a C-23/08, EU:C:2009:344, bod 52). Z toho vyplýva, že článok 21 ods. 2 Charty sa môže uplatniť len za okolností, keď sa so štátnym príslušníkom členského štátu zaobchádza diskriminujúco v porovnaní s príslušníkmi iného členského štátu iba na základe jeho štátnej príslušnosti, čo sa však v tomto prípade nestalo. V prejednávanej veci teda nemožno konštatovať žiadnu diskrimináciu v zmysle článku 21 Charty.

4. Posúdenie Conseil du contentieux des étrangers

- 18 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) konštatovala, že s rodinnými príslušníkmi – obeťami domáceho násillia – sa skutočne zaobchádza rozdielne v závislosti od toho, či mali prospech zo zlúčenia rodiny s občanom Únie alebo so štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorý je oprávnený zdržiavať sa v Belgicku.
- 19 V oboch prípadoch majú rodinní príslušníci pri rozpade ich manželského spoluzitia z dôvodu domáceho násillia celkom isto nárok na zachovanie svojho práva na pobyt, ale na rozdiel od rodinných príslušníkov občana Únie nie sú rodinní príslušníci štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorí boli obeťou takého násillia, povinní predložiť iný dôkaz ako dôkaz o násillí.
- 20 Belgický Cour Constitutionnelle (Ústavný súd) už v minulosti rozhodol, že rozdielne zaobchádzanie s rodinnými príslušníkmi belgického štátneho príslušníka a rodinnými príslušníkmi štátneho príslušníka tretej krajiny nie je odôvodnené, pričom však zdôraznil, že príslušné ustanovenia „sa vzťahujú na rodinných príslušníkov Belgičana, ktorý nevyužil svoje právo na voľný pohyb. V tomto prípade uplatnenie [zákonných] požiadaviek na rodinných príslušníkov Belgičana nevyplýva z transpozície smernice 2004/38/ES, ale vychádza z nezávislého rozhodnutia zákonodarcu“ (rozsudok č. 17/2019 zo 7. februára 2019).
- 21 V prejednávanej veci žalovaný (État belge – Belgické kráľovstvo) uplatnil zákonné ustanovenie, ktorým sa preberá ustanovenie uvedené v príslušnej smernici (článok 13 ods. 2 smernice 2004/38/ES). Tento systém sa líši od systému

stanoveného v inej smernici pre rodinných príslušníkov štátneho príslušníka tretej krajiny (článok 15 smernice 2003/86/ES).

- 22 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora nemajú vnútroštátne súdy právomoc rozhodovať o nezákonnosti aktov Únie (rozsudok z 22. októbra 1987, Foto-Frost, 314/85, EU:C:1987:452, bod 15). Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) sa preto domnieva, že v záujme vyriešenia otázky diskriminácie vyplývajúcej z rozdielného zaobchádzania stanoveného normotvorcom Únie s dvomi kategóriami rodinných príslušníkov, na ktoré sa vzťahujú dva rôzne právne nástroje Únie, je nevyhnutné obrátiť sa na Súdny dvor.
- 23 Každý legislatívny akt Únie musí byť možné preskúmať na základe zásady rovnakého zaobchádzania alebo zásady nediskriminácie, ako je to stanovené v článkoch 20 a 21 Charty. Ak nie je možný konformný výklad, tento akt sa musí vyhlásiť za neplatný a vnútroštátne ustanovenia prijaté na vykonanie tohto aktu sa musia zrušiť.
- 24 Pokiaľ ide napokon o argumentáciu uplatnenú žalovaným, v súvislosti s uplatnením článku 21 Charty (pozri bod 17) sa Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) domnieva, že na ňu netreba odpovedať, lebo v prejednávanej veci Súdny dvor rozhodne o uplatnení článku 20 alebo článku 21 ods. 1 alebo 2 Charty.
- 25 Vzhľadom na uvedené Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) považuje za potrebné podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania o súlade stanovenia dodatočnej všeobecnej podmienky v článku 13 ods. 2 smernice 2004/38/ES s článkami 20 a 21 Charty, a tým aj o platnosti uvedenej smernice.

5. Prejudiciálna otázka

- 26 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) podáva na Súdny dvor podľa článku 267 ZFEÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

„Odporuje článok 13 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov článkom 20 a 21 Charty základných práv Európskej únie tým, že ustanovuje, že rozvod, anulovanie manželstva alebo ukončenie registrovaného partnerstva nevedie k strate práva pobytu rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu – najmä keď je to oprávnené mimoriadne ťažkými okolnosťami, napríklad ak ide o obeť domáceho násillia v čase, keď manželstvo alebo registrované partnerstvo trvalo – ale iba pod podmienkou, že dané osoby dokážu, že sú pracovníkmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, alebo že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia

ich pobytu, a že majú komplexné krytie nemocenského poistenia v hostiteľskom členskom štáte, alebo že sú príslušníkmi rodiny, už založenej v hostiteľskom členskom štáte, osoby spĺňajúcej tieto požiadavky, zatiaľ čo článok 15 ods. 3 smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny, ktorým sa ustanovuje rovnaká možnosť zachovania práva na pobyt, nepodmieňuje zachovanie práva na pobyt touto poslednou uvedenou podmienkou?“

PRACOVNÝ DOKUMENT